

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/3/2021
Identifikačné číslo spisu: 6609206465
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6609206465.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ X. R., bývajúceho v I., B. XX, zastúpeného Mgr. Viktóriou Hellenbart, advokátkou so sídlom v Lučenci, M. Rázusa 146/23, 2/ X. R., bývajúcej v I., B. XX, 3/ X. R., bývajúcej v I., B. XX, 4/ U. R., bývajúcej v I., B. XX, proti žalovaným 1/ W. U., bývajúcemu v I., B. XX, 2/ B. U., bývajúcej v I., B. XX, zastúpených JUDr. Erika GOLSKÁ advokátskou kanceláriou s.r.o., so sídlom v Lučenci, T. G. Masaryka 7, IČO: 52 849 261, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 5C/117/2009, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. júna 2020 sp. zn. 13Co/143/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi 1/ priznáva voči žalovaným náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalobcom 2/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec rozsudkom z 11. februára 2019 č. k. 5C/117/2009-446 určil, že nehnuteľnosti v katastrálnom území a obci I., zapísané na liste vlastníctva číslo XX ako CKN parcela č. XXX/X o výmere 284 m², zastavané plochy a nádvoria, CKN parcela č. XXX/X o výmere 34 m², zastavané plochy a nádvoria, CKN parcela č. XXX/X o výmere 65 m², zastavané plochy a nádvoria, CKN parcela č. XXX/X o výmere 409 m², zastavané plochy a nádvoria, CKN parcela č. XXX/X o výmere 83 m², zastavané plochy a nádvoria spolu s rodinným domom súp. č. XX postaveným na parcele č. XXX/X a domom so súp. č. XX postaveným na parcele č. XXX/X aj na parcele č. XXX/X, všetky v spoluvlastníckom podiele v jednej polovici patria do dedičstva po nebohej B. R., narodenej XX. septembra XXXX, ktorá zomrela XX. októbra XXXX, naposledy bytom B. XX, I. (výrok I.). Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/ - 4/ náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok II.).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovaných rozsudkom z 24. júna 2020 sp. zn.

13Co/143/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Z obsahu spisu zistil, že predmetom konania je určenie, že nehnuteľnosti označené žalobcami v spoluvlastníckom podiele v jednej polovici patria do dedičstva po ich právnej predchodkyni alebo jej B. R., narodenej XX. septembra XXXX, ktorá zomrela XX. októbra XXXX. V konaní nebolo sporné, že žalobcovia sú právnickými nástupcami neb. B. R.. Žalovaní sú zapísaní v evidencii nehnuteľností ako vlastníci sporných nehnuteľností, žalovaný 1/ je zapísaný na LV ako vlastník sporných spoluvlastníckych podielov na podklade notárskej zápisnice č. N/279/1996, Nz/41/1996 spísanej 21. februára 1996 notárkou JUDr. Martou Jurinovou, spísanou podľa § 2 ods. 1 zákona č. 293/1992 Zb. v znení do 30. novembra 2000, ktorou notárka osvedčila vyhlásenie žalovaného 1/ o vydržaní sporných podielov na nehnuteľnostiach. Osvedčenie bolo do katastra nehnuteľnosti zapísané najneskôr 18. septembra 1997. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie mal za preukázané, že B. R. ku dňu smrti bola vlastníčkou sporných spoluvlastníckych podielov, a to vrátane podielov na domových nehnuteľnostiach, tak ako to vyplýva z výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie. Zdôraznil, že povinnosťou súdu nebolo vykonať všetky navrhnuté dôkazy, ale len tie, ktorými sa preukazujú rozhodné skutkové okolnosti. Skutočnosť, že sa žalobcovia v konaní Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12C/335/2015 domáhali určenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vo vzťahu k pozemku parc. č. 103/1, čo podľa žalovaných preukazuje vedomosť žalobcov, že uvedený pozemok im nepatrí, nie je rozhodnou skutočnosťou, pretože predmetom konania bolo len určenie, či sporný spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po neb. B. R., teda, či ku dňu smrti XX. októbra XXXX bola vlastníčkou B. R..

3. Proti tomuto rozsudku podali žalovaní dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení. Navrhli zmeniť rozsudok odvolacieho súdu a žalobu žalobcov 1/ až 4/ v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú. Vyčítali odvolaciemu súdu nesprávne posúdenie obsahu žaloby a nesprávne skutkové zistenia. Mali za to, že všetky nehnuteľnosti požadované žalobcami s výnimkou pozemku parc. č. XXX/X, patrili výlučne ich právnym predchodcom a v žiadnom prípade nikdy neboli súčasťou majetku B. R., respektíve jej právnych predchodcov. Uviedli, že táto skutočnosť bola preukázaná pozemkovoknižnou vložkou číslo XXX a pozemkovoknižnou vložkou číslo XXX. Následne zhodnotili listinné dôkazy, na ktoré v dovolaní odkazujú a citovali svedecké výpovede, z ktorých vyplýva, že predmetom doposiaľ vykonaného dokazovania bol len pozemok parc. č. XXX/X, t.j. spoločný dvor. Podľa ich názoru žalobcovia v priebehu súdneho konania nepredložili jediný dôkaz preukazujúci dôvodnosť požadovaného určenia, že by spoločný podiel o veľkosti jednej polovice na rodinných domoch žalovaných a ostatných pozemkoch žalovaných mal patriť do dedičstva po poručiťke B. R..

4. Žalobca 1/ (ďalej len „žalobca“) navrhol dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolací súd hneď na úvod svojich úvah, považuje za potrebné poukázať na to, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Dovolateľ nielenže musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ale aj samotné dovolanie, a aj iné podania v dovolacom konaní, musia byť spísané advokátom. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznější a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti

dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

11. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 CSP.

12. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

13. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

14. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných

otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že povinnosť vymedziť právnu otázku ukladá dovolateľovi zákonodarca.

15. V úvode podaného dovolania žalovaní výslovne uviedli, že dovolanie dôvodia podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V texte dovolania žalovaní prevažne vyčítali odvolaciemu súdu nesprávne zistenie skutkových okolností, nesprávne hodnotenie dôkazov (ako napr. „...všetky nehnuteľnosti, tak ako ich žalobcovia č. 1/ až 4/ žiadajú určiť do dedičstva po poručiťke B. R., do tohto dedičstva nepatria. V priebehu súdneho konania vykonanými ústnymi prednesmi jedngak samotných žalobcov, ale aj svedkov vypočutých v súdnom konaní, sa javí byť predmetom dedičstva po poručiťke B. R. len spoluvlastnícke právo k spoločnému dvoru. ...V priebehu súdneho konania spoluvlastnícke právo poručiťky B. R. k rodinným domom žalovaných, ako aj k iným pozemkom žalovaných s výnimkou pozemku parc. č. XXX/X tvoriaceho tzv. spoločný dvor, nebolo predmetom dokazovania, vždy bolo dokazovanie zamerané len na podiel na spoločnom dvore. Žalobcovia č. 1/ až č. 4/ nepredložili jediný listinný dôkaz potvrdzujúci požadovaný spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 - ica ich právnej predchodkyne B. R. k rodinným domom vo vlastníctve žalovaných č. 1/ a č. 2/ a ani k ostatným ich pozemkom, no napriek tomu však požadujú, aby súd tento spoluvlastnícky podiel určil do dedičstva po B. R.“ a pod.), čo viedlo ku spochybňovaniu správnosti jeho rozhodnutia a ku kritike prístupu odvolacieho súdu k právnemu posúdeniu veci. V závere dovolania žalovaní skonštatovali, že vzhľadom na všetky skutkové aj právne argumenty uvedené v podanom dovolaní žiadajú, aby dovolací súd s poukazom na § 449 ods. 3 CSP žalobu žalobcov v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. V tomto ohľade ale z obsahu podaného dovolania nevyplyva formulácia, resp. vymedzenie právnej otázky, ktorú odvolací súd mal vo svojom rozhodnutí nesprávne právne posúdiť, ani to, v čom má spočívať nesprávne právne posúdenie veci, ktoré nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu (ako k tomu pristúpili žalovaní) ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav a ani konkretizácia predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle žalovanými použitého § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, že právna otázka (ktorej vymedzenie v dovolaní chýba), ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená.

16. Dovolací súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatňovaného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

17. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

18. S poukazom na uvedené dôvody dovolací súd uzatvára, že v dovolaní žalovaných nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP, a preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.